

Bilag til Bet. o. Lovf. om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler.

Det er jo nemlig et Vilkaar, for at Skolen skal kunne løse sin Opgave, at den stadig kan drage de rette Lærere til sig. Det er en Livsbetingelse for Skolens Virksomhed, at der blandt Lærerne stadig er Mænd, som hver paa sit Omraade staar i levende Forbindelse med den videnskabelige Forskning og som tillige har Trang og Evne til at meddele sig til Folkehøjskolens Elever. Men et saadant Krav kan en Lærer ikke opfylde, hvis han skal være optaget af Undervisningstimer Dagen igennem.

Lærerne paa Askov har, som bekendt, tillige den Opgave at undervise unge Lærere fra Høj- og Landbrugsskolerne paa det Kursus, som Foreningen lader afholde i Sommermaanederne, og her stilles de nævnte Krav endnu stærkere.

Denne sammentrængte Oversigt skulde tjene til at begrunde Ønskeligheden af, at Skolen havde Midler til at forøge Lærernes Tal med tre. Herved vilde saa vel Kravet til de nye Fag som til at kunne udstrække Undervisningen til en tredie Vinter for de fremmeligste af Skolens Elever, ske Fyldest, og det nævnte Kursus for yngre Højskolelærere kunde — i Overensstemmelse med fremsatte Ønsker — udstrækkes til ni Maaneder, idet Undervisningen paa tredie Vinters Hold for flere Fags Vedkommende vilde være passende for de unge Højskolelærere.

Paa et andet Omraade staar Skolen ogsaa med stærke Ønsker om Udvidelse, jeg tænker herved paa Skolens Undervisningslokaler. Da Skolen i 1898 gik over til at være en selvejende Institution, blev det ved et Laan fra Statskassen muligt at bygge et nyt Hus med Rum til en Lærerbolig, Værelser til 40 Elever, Plads til Bogsamlingen med Læsestue, til den fysiske Samling og til en Tegnestue. Siden er der bygget en Sal til Fællesforedragene og to mindre Skolestuer. Men Skolens ældste Bygninger kræver for fremdeles at kunne bruges dels en Ombygning, dels en ligefrem Fornyelse. Med dette nødvendige Byggeforetagende for Øje har Skolen opsparet et Byggefond paa 12,000 Kr. Denne Sum forslaar imidlertid ikke. Foruden Istandsættelsen af de gamle Bygninger trænger Skolen til to Skolestuer med tilhørende Laboratorier til Undervisning i Naturfagene. Uden en saadan Udvidelse vil der ikke kunne være Mulighed for at oprette et tredie Vinters Kursus. Imidlertid, hverken Udvidelsen af Lærerkræfterne eller af Bygningerne lader sig gennemføre ved Skolens Indtægter, hvilket let ses af medfølgende Oversigt over Skolens Regnskab.

Jeg skal om Lærerlønningerne paa Askov her kun anføre, at den højeste Løn, nogen Lærer har oppebaaret (Forstanderen iberegnet), er 3,500 Kr., og siden 1878 har i alt kun fire Lærere haft denne Løn. Lærerne har ingen Ret til Efterløn. — I det nylig afsluttede Regnskabsaar var den højeste Løn 3,400 Kr., og Gennemsnitslønnen til Lærerne, der paa en enkelt Undtagelse nær har Embedseksamen, og som arbejder hele Aaret og fuldt optaget ved Skolen, er ca. 2,250 Kr. — Disse lave Lønninger kræver med de nuværende Priser paa Livsfornødenheder og den stadig stigende Husleje nogen Forhøjelse.

Skulde Skolen lønne tre faste Lærere med videnskabelig Uddannelse ud over det nuværende Antal og have Haab om at beholde disse sammen med den hidtidige Lærerstab, maatte Lønningskontoen forhøjes med ca. 15,000 Kr.

Og skulde Skolens Bygninger udvides og fornyes som ovenfor omtalt, vilde hertil medgaa 52,000 Kr., hvoraf de 12,000 Kr., som anført, er til Stede, medens de resterende 40,000 Kr. vilde tynges paa det aarlige Budget med mindst 2,000 Kr.

Disse Ændringer vilde altsaa medføre en aarlig Merudgift for Skolen paa 17,000 Kr., og til Dækning heraf vilde Skolen kun have ca. 3,000 Kr., som aarlig henlægges til Nybygning, og som vilde kunne spares i en Aarrække. Udvidelsen vilde altsaa kræve, at Indtægterne voksede med 14,000 Kr. aarlig. — Skulde denne Merindtægt vindes ved Forhøjelse af Betalingen for Undervisningen, maatte denne sættes op fra 100 Kr. til 170 Kr., altsaa med 70 pCt., en Stigning, som Eleverne ikke vilde kunne udrede.

Men selv en mindre Forhøjelse af Skolepengene vilde frembyde store Vanskeligheder, saa længe den Amtsundestøttelse, ubemidlede Elever kan søge, ikke forhøjes.

Askov Højskole, den 1. Oktober 1912.

Ingeborg Appel, f. Schrøder.